

Полєхіна Вікторія

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри соціальної педагогіки та

соціальної роботи

Особливості державного піклування про дітей у неповній сім'ї

Державна підтримка сім'ї, материнства і дитинства здійснюється в різних сферах і формах. Особливий статус, гарантії для працюючих матерів, а також інших членів сім'ї, які здійснюють догляд за дітьми закріплено в трудовому законодавстві. Широкий перелік гарантій, видів та форм підтримки сімей, материнства і дитинства закріплено і в соціально-захисному законодавстві України.

Нині переважаючим сімейним осередком є подружня пара з однією дитиною, рідше із двома й більше дітьми. Зростає число розлучень, незареєстрованих шлюбів і частка позашлюбних народжень, що, в свою чергу, зумовлюють поширення так званої неповної сім'ї, тобто родини, в якій внаслідок різних причин виховує дитину (дітей) один з батьків.

За офіційними даними, збільшується частка дітей, народжених жінками, які не перебувають в офіційно зареєстрованому шлюбі.

Можна виділити 2 основні категорії жінок, які вирішили народити дитину без чоловіка: матері, що народили дитину без чоловіка свідомо, та матері, що народили дитину без чоловіка вимушено.

Якщо раніше народження позашлюбних дітей в основному відбувалося через непередбачені обставини, то нині дедалі більша кількість жінок народжують дітей, не перебуваючи в шлюбі, свідомо, щоб реалізувати свої потреби в материнстві.

Водночас в Україні фактично матерів-одиначок набагато менше, ніж показує статистика, оскільки значна частина жінок, які отримують допомоги як матері, що самостійно виховують дітей, насправді проживають разом з батьком своєї

дитини, але не реєструють шлюб, щоб отримувати пільги, які виплачуються на дитину. Цей факт підтверджують обстеження умов життя домогосподарств, згідно з даними яких, за останні роки кількість неповних сімей стрімко зменшується.

Такі проблеми несуть постійне психологічне навантаження та свідчать про те, що неповні сім'ї становлять істотну частку серед бідних. Але повсякденні потреби й проблеми таких сімей не сприймаються як серйозна державна проблема й не стоять серед першочергових завдань. Серед проблем неповних сімей на передній план найчастіше виступає проблема економічного характеру (матеріальні труднощі, з якими стикається неповна родина).

Рівень заробітної плати жінок складає приблизно 73% від заробітної плати чоловіків. Про дискримінацію свідчить також обмежене залучення жінок з вищою освітою та лідерськими якостями на керівні посади .

Згідно Закону України « Про державну допомогу сім'ям з дітьми» право на допомогу мають:

— одинокі матері (які не перебувають у шлюбі), одинокі усиновлювачі, якщо у свідоцтві про народження дитини або документі про народження дитини, виданому компетентними органами іноземної держави, за умови його легалізації в установленому законодавством порядку (рішенні про усиновлення дитини), відсутній запис про батька (матір) або запис про батька (матір) проведено в установленому порядку органом державної реєстрації актів цивільного стану за вказівкою матері (батька, усиновлювача) дитини;

— мати (батько) дітей у разі смерті одного з батьків, які не одержують на них пенсію в разі втрати годувальника або соціальну пенсію.

Водночас, якщо одинока мати, одинокий усиновлювач, мати (батько) у разі смерті одного з батьків зареєстрували шлюб, за ними зберігається право на отримання допомоги на дітей, які народилися чи були усиновлені до шлюбу, якщо такі діти не були усиновлені чоловіком (дружиною).

Є ряд запитань, щодо надання допомоги у випадку, якщо матір не перебуває в зареєстрованому шлюбі з особою з якою вона веде спільне господарство.

Варто зазначити, що жінка, яка має дітей від особи, з якою вона не перебувала і не перебуває в зареєстрованому шлюбі, але з якою вона веде спільне господарство, разом проживає і виховує дітей, право на одержання допомоги, встановленої на дітей одиноким матерям, не має. При реєстрації цієї жінкою шлюбу з особою, яка є батьком її дітей, допомога на дітей, народжених від цієї особи, не призначається.

За допомогою необхідно звертатись до органів соціального захисту населення по місцю реєстрації отримувача допомоги та надати необхідні документи.

Список використаних джерел

1. Про затвердження порядку призначення і виплати державної допомоги сім'ям з дітьми : Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1751 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 52. – Ст. 94.